

HARDT MØTE: Da familien kom hjem til sitt hus i Kendal i Nord-England, fant de dette avtrykket av en ugle på et av vinduene. Eksperter mener at avmerkingen kommer av et pulver i fuglens fjær; et stoff som hjelper mange fugler til å beskytte nye, voksende fjær.

Foto: REUTERS

TØRST: St. Bernhardshunden Milo ser ut til å slite med varmen i Bangkoks glohete gater.

Foto: AP

I BØNN: Demokratiforkjemper Aung San Suu Kyi og hennes sønn Kim Aris viser sin respekt for førstnevntes far, den avdøde general Aung San, i Yangon, Burma.

Foto: AP

KYLDER DE OSS

ditorene. Deler av lånene som er ytt og fortsatt ytes, er ikke utlån i form av investeringer, men indirekte subsidiering av et lands eksportprodukter», skriver han i markedsrapporten.

Overhengende fare

– *Hvor reell er faren for store norske tap?*

– Det kommer an på horisonten. Ser man 20 år frem i tid, vil jeg si faren er overhengende, sier Mikelsen til VG.

Han beskriver dragkampen om det nye gjeldstaket i den amerikanske kongressen som «bare toppen av isfjellet» og avleverer følgende bredside mot SPU-leder Yngve Slyngstads tro på amerikanske statsobligasjoner:

– Han har blitt kreditert med begrepet «avkastningsfri risiko». Et forsøk på å definere avkastningsfri risiko fra vår side er som følger: å låne penger til en stat med a) gjeld tilsvarende 59 prosent av BNP, b) 10 % underskudd på statsbudsjettet, c) massive ikke-bokførte forpliktelse og d) som flere

ganger har utvist vilje til å undergrave egen valuta og på eget forgodtbefinnende ignorere verdenssamfunnets opinion. Dette til en maksimal nominell avkastning på 4,2 % pr. år!

Også professor Øystein Noreng ved Handelshøyskolen BI er oppgitt over hva som skjer hos låntager USA. Han beskriver verdensøkonomien akkurat nå som en maktkamp mellom kreditorer og debitorer.

Kortsiktig

– De det var krise i Norge for 20 år siden, ble bankene tvunget til å ta tapene. Aksjonærene ble nullet ut, og staten tok over, for å rydde opp og senere å selge seg ut med gevinst. Det var det man skulle gjort også i USA for tre år siden, men i stedet løser man det problemet med å la sedelpressen gå – for å redusere verdien av egen gjeld, sier Noreng.

– De fortsetter overforbruket, de skal ikke betale skatt og fører masse dyre kriger i utlandet. Når oljeprisen blir for høy for bilene deres, trekker de av kriselagrene for å

få mer behagelige priser. Det er sånn de holder på, det er helt kortsiktig, sier Noreng engasjert.

Han spår kraftig amerikansk inflasjon og et økende internasjonalt rentenivå hvis ikke den økonomiske stormakten snart tar skjeen i en annen hånd.

Han viser til at lavrentepolitikken i det dypt forgjeldede Storbritannia – som i mars skyldte Pensjonsfondet 100 milliarder kroner – allerede har brakt inflasjonen opp i nærmere fem prosent og at verdien av pundet er på vei ned.

For to år siden uttalte professor Ola H. Grytten ved Norges Handelshøyskole at verden sto overfor en systemkrise, ved at det som forårsaket finanskrisen – gjeld – også hadde blitt medisinen. Han er likevel ikke like bekymret for økt inflasjon – og dermed økt rente.

I god skikk

– Hvis man bare pøser på og pøser på, kan det bli resultatet. Men jeg har mer tro på svak inflasjon fremover, sier Grytten og beskriver konse-

OPPGITT: Professor Øystein Noreng ved Handelshøyskolen BI.

Foto: GÖRAN BOHLIN

KRITISK: Analytiker Lars Henrik Mikelsen i NORCAP.

Foto: JOHNNY SYVERSEN

AVDRAMATISERER: Professor Ola H. Grytten ved Norges Handelshøyskole.

Foto: THOR ERIK H. MATHISEN

kvensene for oss nordmenn slik:

– Hvis ikke de mest gjeldssatte landene makter å betale gjelden sin, vil de ikke få låne mer penger. Da vil de ikke lenger kunne betale for seg – og må ta store kutt. Sprer det seg til andre land, og blir kuttene tydelige og store nok, vil det påvirke etterspørselen globalt, også etter norske varer, forklarer Grytten.

Han avdramatiserer likevel konsekvensene for Nor-

ge ved at vi for en stor del lever av å eksportere olje, gass og fisk, råvarer det «alltid» vil være behov for. Dessuten er bankvesenet vårt i god skikk. Unntaket er hvis oljeprisen skulle falle dramatisk.

– *Hva med de sparepengene vi har lånt bort?*

– **Det er klart at man kan gå på tap der. Men vi har også råd til å tape en del, mener Grytten.**

E-post: arild.myhre@vg.no

– KAN REDUSERE BEHOLDNINGEN

– NORCAP-rapporten berører spørsmål knyttet til Pensjonsfondets langsiktige investeringsstrategi, bl.a. hvor stor andel av fondet som skal investeres i obligasjoner og hvordan obligasjonsporteføljen bør settes sammen. Dette er komplekse pro-

blemstillinger som utgjør en helt sentral del av Finansdepartementets løpende arbeid med å videreutvikle fondets investeringsstrategi, sier statssekretær Roger Scherva i Finansdepartementet.

I løpet av de siste fire årene er andelen obligasjoner redusert fra 60 til 40% av totalporteføljen, og obligasjonsandelen vil reduseres ytterligere (ned til 35%) i tråd med at Norges Bank bygger opp en eiendomsporfølje på inntil 5 % av totalporteføljen.

– Norges Bank

har blant annet fått i oppgave å ivareta fondets finansielle interesser på en best mulig måte gjennom å avvike fra referanseindeksen. Dersom det oppstår uro i visse deler av markedet, kan dette føre til at fondet reduserer sine obligasjonsbeholdninger i dette markedet, sier Scherva.

Han mener det er ikke naturlig for Finansdepartementet å gi estimater på sannsynligheten for mislighold av andre lands statsobligasjoner.

Per 31. desember 2010 var bare 3 % av fondet investert i statsobligasjoner utstedt av Hellas, Spania, Portugal, Italia og Irland.

TROR PÅ ECB

Forvalter Torgeir Høien i Skagenfondene tror ECB – den europeiske sentralbanken – vil kunne spille en nøkkelrolle frem til EU greier å bli enig om en føderal finanspolitikk.

– I går formiddag snudde den negative utviklingen i det spanske og italienske obligasjonsmarkedet, og det hevdtes at det var oppkjøp av slike obligasjoner fra ECB som var årsaken. ECB har dype lommer og kan ha mulighet til å stabilisere situasjonen ved å øke sin balanse, tror Høien.

Franske stat

55,3 MRD. KR.

Frankrikes president Nicolas Sarkozy

Japanske stat

49,5 MRD. KR.

Japans statsminister Naoto Kan

Fannie Mae

35,5 MRD. KR.

Fannie Mae

Spanske stat

26,2 MRD. KR.

Spanias statsminister Jose Luis Rodriguez Zapatero

European Investment Bank

22,1 MRD. KR.

European Investment Bank

Kreditanstalt für Wiederaufbau

18,0 MRD. KR.

kfw